

Forord

Selvom det stadigvæk er den almindelige opfattelse, at biblioteker simpelthen er bogsamlinger, der låner bøger ud til folk, og dermed basta, så er dette billede i dag ikke bare mangelfuldt eller ufuldstændigt. Det er ganske enkelt misvisende, og blir det mer og mer for hvert år, der går. Den rivende informationsteknologiske omstilling, der gør sig gældende overalt i samfundet, har også ramt bibliotekerne, og dét med fuld kraft. De enkelte biblioteker arbejder i dag tæt sammen om at løse de stigende krav fra brugerne. Litteratur fremskaffes i stor udstrækning fra andre biblioteker. Relevante tekstafsnit faxes til brugeren. Og ikke alene er litteratursøgningen og - fremskaffelsen fra andre biblioteker kommet til at få en stadig mere central plads i bibliotekarens daglige arbejde. Samtidig er biblioteket blevet et informationscenter - et sted man får svar på spørgsmål og kan hente hjælp til at få problemer belyst.

De offentlige biblioteker er i disse år i fuld gang med at forvandles fra institutioner, der levede

deres liv i stilfærdig ubemærkethed, til dynamiske servicecentre med mange forskellige aktiviteter, materialer og ydelser. Det er karakteristisk, at den store ekspansion i disse år sker i den private sektor - i de store firmaer, organisationer og institutioner, hvor man i de givne arbejdssituationer har oplevet et akut behov for et serviceorgan, der kan tage sig af virksomhedens og medarbejdernes løbende informationskrav, tidsskriftforsyning og faglige ajourføring i det hele taget.

For bibliotekaren betyder denne gennemgribende omstilling af hele professionen, at arbejdssituationen bliver helt anderledes end før, og at den faglige rolle i det hele taget ændres radikalt. I og med, at samfundet træder ind i informationsalderen, åbner der sig nye, uanede perspektiver for bibliotekaren: Informationsformidlerens arbejdsmarked er **hele** samfundet. **Overalt** har man brug for folk, der er professionelle informationsformidlere, og som er uddannet til både at indsamle, registrere og ordne, og at fremfinde, bearbejde og

præsentere dokumenter, viden og information i en hvilken som helst form.

På den baggrund er det vigtigt, at den bibliotekar-studerende i sit studium rustes bedst muligt til at møde den virkelighed, han eller hun bagefter skal ud og arbejde i. I undervisningen i referencearbejde på BDI-grunduddannelsens 1. år har vi mere og mere savnet en tekst, der kan fortælle den studerende om det praktiske referencearbejde, sådan som det foregår i dag. Vi har store kompendier, der detaljeret beskriver håndbøger, bibliografier og databaser - men om selve arbejdet er der kun givet en kort orientering i "Biblioteket som informations-central", der kom i sidste udgave i 1984.

Det er baggrunden for, at vi har bedt en række referencebibliotekarer ude fra praksis bidrage til et temanummer i "Biblioteksarbejde", sådan så den studerende allerede i studiets 1. år får et indblik i, hvad det i grunden er, man laver ude i bibliotekerne med alle disse mange informations- og litteratursøgningshjælpemidler. Hvad bestiller man? Og hvad er det for opgaver man skal løse?

For at give et rimeligt alsidigt billede har vi forsøgt at komme hele vejen rundt, så man kan se, hvor vidt forskellig situationen er i de forskellige niches inden for branchen. Derfor bringes her en række øjenvidneberetninger, der præsenterer referencearbejdet i et stort folkebibliotek, et stort firmabibliotek, et stort fagbibliotek og i en privat informationstjeneste. Endelig rundes af med to

artikler om henholdsvis bibliotekar og bruger, og om arbejdets kvalitet.

Artiklen om Det Nordjyske Landsbibliotek er udarbejdet af seks bibliotekarer med omfattende erfaring fra læsesalsarbejdet på centralbiblioteket i Aalborg: Else Bech, Inger Heyerdahl-Jensen, Lene Jensen, Kirsten Knudsen, Lene Malmbak Hansen og Anette Petersen. Som et repræsentativt eksempel på et stort firmabibliotek har vi valgt Danfoss i Nordborg, der gennem mange år har været kendt for sit velfungerende bibliotek; det præsenteres af de to bibliotekarer Lizzi S. Hansen og Annie J. Olesen. Danmarks Statistiks Bibliotek repræsenterer fagbibliotekerne og referencearbejdet her beskrives af ledende bibliotekar Søren Carlsen. Aase Andreassen fra Politikkens Oplysning fortæller i det efterfølgende kapitel om sit spændende arbejde ved denne berømte informationstjeneste. Samspillet bibliotekar og bruger behandles af Frede Mørch, der er ledende bibliotekar ved AKF's Bibliotek; AKF står for Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut. Endelig gør Randi Diget Hansen, der er referencebibliotekar i Albertslund, rede for referencearbejdets kvalitet.

Redaktionen skylder dem alle tak for den velvilje, de har vist idéen om dette temanummer, og for den ikke ubetydelige indsats, det har krævet at få skik på en beskrivelse af deres daglige arbejde. De har gjort det uden vederlag, men vi tror både studerende og kolleger vil vide at sætte pris på resultatet.